

"Стріляють – а вони картоплю сапають". Як жили на прикордонні Сумщини у 2024 році

Олена Рашевська

Тетяна Юхта

4 січня, 20:40

Вони намагаються жити звичним життям, постійно повертаються додому з евакуації, працюють під обстрілами і підлаштовуються під реалії війни — так розповідають про своє життя у 2024 році мешканці прикордонних громад Сумської області.

Великописарівська громада

3 січня у Великій Писарівці загинула жінка, яка прийшла за покупками у магазин у центрі селища. Вибухом пошкодило будівлю магазину і аптеки, згоріла автівка.

Навесні 2024 року у Великій Писарівці з чотирьох тисяч населення залишилося кілька сотень людей, розповів заступник голови громади Микола Богданов. Каже, після масованих російських атак у березні більшість мешканців виїхали: "Кожного дня приїздять люди, але не ночують".

"Я приїжджаю кіз попораю – і їду туди, тому що вночі тут стріляють. Немає ні газу, ні електрики. Тут навіть мобільний зв'язок коли робить, коли не робить", – розповів Анатолій Юхименко.

А це вулиці Великої Писарівки у травні. Перехожих практично немає, іноді проїжджає автівка або велосипед. Це, в більшості, люди, які приїздять провідати своє господарство, розповідає Микола Богданов. Місцева мешканка пані Катерина зараз живе в одному із сусідніх сіл.

Велика Писарівка, Сумська область, травень, 2024 р. Суспільне Суми

Заступник голови громади Микола Богданов повідомляв, що евакуацію з Великої Писарівки організують щодня і продовжуватимуть, поки тут залишаються люди. Електрику в Писарівці відновлюють постійно, говорить Микола Богданов. Але в громаді є населені пункти без світла. Це села на кордоні, де залишається близько 100 людей.

"Це Олександрівка, Дмитрівка, Шевченки, Братениці. Люди знаходяться більше року без світла і наразі нічим не можемо допомогти", — повідомив Богданов.

Село Ямне Великописарівської громади розташоване далі від кордону, але тут теж постійні обстріли, розповіла староста Ямненського старостинського округу Василь Кальченко. Тут внаслідок влучання російського снаряда загинув працівник котельні.

У селі працює ЦНАП, його працівник Віталій Кучков розповів, що люди приходять оформити субсидії та інші види допомоги, звертаються по гуманітарку – продуктові набори від благодійних організацій за цей рік, каже пан Віталій, отримували 5 або 6 разів.

Приходять реєструватися внутрішньо переміщені особи з прикордонних Попівки, Лугівки. Багатьом повертатися нікуди, розповідає староста Василь Кальченко: "Дмитрівка, Олександрівка, Попівка, ви ж знаєте, мабуть, майже вигоріли, випалили їх".

Краснопільська громада

Село Бранцівка розташоване на околиці Краснопільської громади. Із 180 мешканців Бранцівки роботу мають 18, працюють в магазині, в будинку культури, в сусідніх населених пунктах, решта - без роботи, каже представниця селищної адміністрації Ольга Голуб.

На початку вторгнення кілька десятків будинків у Бранцівці були пошкоджені обстрілами, їх відремонтували. Працює магазин. За підтримки гуманітарної місії «Проліска» організоване транспортне сполучення — єдина маршрутка їздить сюди раз на тиждень.

Село Хвойне розташоване у глибині Краснопільської громади, серед соснового лісу та ялинкових лісосмуг. До найближчих сіл – чотири кілометри.

ЧИТАТИ ЩЕ

"Самотньо тут". Як живуть люди в лісовому селі на Сумщині

У прикордонних селах залишаються самотні люди похилого віку. Їм допомагають соцпрацівниці громади, розповідає Галина Токар.

У Краснопільському центрі надання соціальних послуг всього працює 37 співробітниць, вони обслуговують 350 людей в усіх населених пунктах громади, в тому числі у 5-кілометровій зоні.

ЧИТАТИ ЩЕ

"Називають мене "дочечка". Соцпрацівниці прикордоння Сумщини розповіли про свою роботу

Як живуть у селах Краснопільської громади на Сумщині

Юнаківська громада

У Юнаківці на початку року, після чергового обстрілу, люди розпродавали домашню худобу. Від Юнаківки до російського кордону – 5 кілометрів. Попри небезпеку і щоденні обстріли, люди кажуть, що виїжджати не хочуть.

Юнаківка у жовтні. Людей на вулицях немає. Тоді Суспільне поспілкувалося з місцевою волонтеркою Надією Карповою. Вони з чоловіком — одні з кількох десятків людей, хто на той час залишався у Юнаківці.

ЧИТАТИ ЩЕ

"Боїмося окупації". Що розповідають мешканці прикордонної Юнаківської громади на Сумщині

З Юнаківської громади влітку люди приїжджали до евакуаційного пункту в Сумах. Там отримували допомогу для евакуйованих.

Білопільська громада

За словами голови громади Юрія Зарка, територію обстріляють з боку РФ з різних видів озброєння. " Це і шахеди, це і КАБи, останнім часом це КАБи і ФАБи, тобто фугасні авіабомби і керовані авіабомби", — повідомляв чоловік.

У травні цього року головою Сумської обласної військової адміністрації було видане розпорядження про обов'язкову евакуацію мешканців міста. Натомість люди майже припинили виїжджати з Білопілья, хоча з міста щотижня ходить евакуаційний автобус, говорить заступник міського голови Володимир Відуєв.

Мешканці Білопілья під час евакуації з міста, Сумська область, 21 червня, 2024 р. Суспільне Суми

Залишаються у Білопільлі і люди працездатного віку. На липень 2024 на обліку тут перебувало 200 безробітних, половина залучені на суспільно корисних роботах.

У листопаді вулиці Білопілля майже безлюдні.

ЧИТАТИ ЩЕ

"Увесь час страшно". Життя у прикордонній Білопільській громаді на Сумщині

Новослобідська громада

Від села Мазівка Новослобідської громади до російського кордону 16 кілометрів. Пані Лідія Соловйова розповіла, що зараз у селі є все, що потрібно для життя: магазини, клуб, своя амбулаторія, школа працює онлайн, відносно нова житлова забудова. Проте, за її словами, в селі гучно від ударів РФ.

За даними Сумської обласної військової адміністрації, на грудень 2024 року мешканці близько двохсот населених пунктів прикордоння підлягали евакуації. Проте більша частина людей залишаються вдома, понад 13 тисяч жителів прикордоння надали письмові заяви про те, що виїжджати відмовляються.

